Temelden Paragraf

ÜCRETSİZ ÇALIŞMA KÂĞIDI · 1. FASİKÜL İLE UYUMLU

TYT · KPSS · ALES · DGS · AGS

PARAGRAF STRATEJİLERİ · ÇALIŞMA KÂĞIDI

Strateji 15

Paragrafı İkiye Bölme

5. Basamak · Yapıyı Çöz

Tema: Sanat, Edebiyat ve Müzik

16 kısa metin · 4 DUR maratonu · Perspektiften caza, mazmundan operaya sanat, edebiyat ve müzik üzerine 20 özgün metin

AD SOYAD _____ SINIF / ŞUBE _____ TARİH _____

Hulusi DEMİR

temeldenparagraf.com

Temelden Paragraf

Paragraf bir yetenek değil, öğrenilen bir beceridir.

Temelden Paragraf yirmi okuma stratejisini sekiz basamakta öğretir. Her basamak bir öncekinin üzerine kurulur. Bu kâğıt, **5. basamaktaki Paragrafı İkiye Bölme** stratejisini yirmi metin üzerinde uygulamanız için hazırlandı.

1. BASAMAK	Metne İlk Bakış	1. Tahminde Bulunma · 2. Başlık Bulma · 3. Anahtar Sözcük Bulma · 4. Konuyu Bulma
2. BASAMAK	Önemliyi Seç	5. Altını Çizme · 6. Özetleme
3. BASAMAK	Sorgula ve Genelle	7. Genellemeler Yapma · 8. Soru Sorma
4. BASAMAK	Merkeze Ulaş	9. Ana Düşünceyi Bulma · 10. Çıkarım Yapma · 11. Yardımcı Düşünceyi Bulma
5. BASAMAK	Yapıyı Çöz	12. Boşluk Doldurma · 13. Sıralama · 14. Akışı Bozma · **15. Paragrafı İkiye Bölme**
6. BASAMAK	Anlatımı Çöz	16. Anlatım Biçimleri · 17. Düşünceyi Geliştirme Yolları
7. BASAMAK	İlişkileri Çöz	18. Mantıksal Bağlar · 19. Neden-Sonuç İlişkileri
8. BASAMAK	Karşılaştır ve Bütünleştir	20. Karşılaştırma

BU KÂĞIT NASIL ÇALIŞILIR?

1 Ders notunu okuyun
Stratejinin tanımı, dört adımı ve çözümlü örnekleri sitedeki ders notunda. Bu kâğıdın 3. sayfasında kısa bir özet var.

2 20 metinle uygulayın
16 kısa metin ve 4 DUR maratonu. Metin başına 4–5 dakika; beş oturumda bitirebilirsiniz.

3 Çözümle karşılaştırın
Her metnin örnek çözümü sitedeki çalışma kâğıdı sayfasında, metnin altındaki "Çözümü Aç" bölümünde.

Çözümler için tarayın

YÖNERGE

Her metni iki paragrafa ayırın: İkinci paragrafın hangi cümleyle başladığını bulun ve iki öbeğin konusunu yazın. Görevleri kitaptaki dört adımın sırasıyla yapın: her cümleye bir ya da iki anahtar sözcük yazın, sözcükleri karşılaştırıp kaymanın başladığı yeri bulun, bu cümlenin bağımsız bir başlangıç yapıp yapamadığını sınayın ve [A] ile [B] öbeklerinin konusunu birer söz öbeğiyle yazın.

Maratonlar: Uzun metin maratonu: Cümle sayısı arttıkça kırılma noktasını bulmak için her cümleye bir anahtar sözcük yazın. Dokuz cümlelik metin üç bölüm hâlinde verilir. Her DUR noktasında okuduğunuz cümlelerin anahtar sözcüklerini yazın ve kaymanın başlayıp başlamadığını not edin. Metin bitince ikinci paragrafın ilk cümlesini ve iki öbeğin konusunu yazın.

ÇALIŞMA PLANI

1. oturum	2. oturum	3. oturum	4. oturum	5. oturum
Metin 1–4	Metin 5–8	Metin 9–12	Metin 13–16	Maraton 17–20

KÜNYE

KÂĞIT	Paragraf Stratejileri Çalışma Kâğıdı · Strateji 15: Paragrafı İkiye Bölme
YAZAR	Hulusi DEMİR
YAYIN	temeldenparagraf.com
HEDEF	TYT, KPSS, ALES, DGS ve AGS adayları; paragraf okumayı strateji temelli geliştirmek isteyen herkes.
BİÇİM	Dijital çalışma kâğıdı (PDF), A4
SÜRÜM	Kasım 2026
KAYNAK	Temelden Paragraf 1. Fasikül: Paragraf Stratejileri (8 basamak, 20 strateji). Terimler, adımlar ve kodlar fasikülle aynıdır.
ÇÖZÜMLER	Örnek çözümler ücretsizdir: sitedeki çalışma kâğıdı sayfasında her metnin altındaki "Çözümü Aç" bölümünde.
İLETİŞİM	admin@temeldenparagraf.com · +90 532 175 83 47 · temeldenparagraf.com

Bu çalışma kâğıdı kişisel çalışma için ücretsiz paylaşılmıştır. Öğrenci ve öğretmenler kendi çalışmaları ve sınıf içi kullanım için çıktı alabilir. Kâğıdın tamamı ya da bir bölümü yazarın yazılı izni olmadan satılamaz, başka bir yayında kullanılamaz, değiştirilerek paylaşılamaz. Kâğıttaki bütün metinler özgündür. © 2026 Temelden Paragraf.

5. BASAMAK · YAPIYI ÇÖZ

STRATEJİ 15 · KILAVUZ

Paragrafı İkiye Bölme

Yazarın rotayı değiştirdiği virajı bul.

15

1 Strateji nedir?

Her paragraf tek bir düşünce birimidir: Yeni bir ana düşünce, yeni bir paragraf demektir. Paragrafı ikiye bölme, tek blok hâlinde verilen ama içinde iki farklı düşünceyi ya da aynı konunun iki farklı yönünü barındıran metni, yeni düşüncenin başladığı yerden ayırmaktır.

İkinci paragrafın ilk cümlesi, yazarın anlatım rotasını değiştirdiği kırılma noktasıdır. Bu cümle genellikle kendinden önceki cümlelere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapabilir; daha genel bir giriş niteliği taşır ya da konunun farklı bir yönünü açar. Kırılma noktasından önceki cümleler [A] öbeğini, sonraki cümleler [B] öbeğini oluşturur ve her öbek kendi içinde bir bütündür.

2 Dört adımda uygulama

1

Anahtar sözcük avı

Her cümleye 1–2 sözcük

Okurken her cümlenin yanına onu özetleyen bir ya da iki anahtar sözcük not edin.

2

Karşılaştırın

Kayma nerede?

Not ettiğiniz sözcükleri karşılaştırın. Hangi cümleden itibaren kavramsal bir kayma başlıyor?

3

Kırılma noktasını bulun

20 saniye

Kaymanın başladığı cümle, kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapabiliyor mu? Yapabiliyorsa kırılma noktasıdır.

4

Öbek kontrolü

[A] ve [B]

İki öbeğin konusunu birer söz öbeğiyle yazın. Her öbek kendi içinde bir bütün oluşturuyor mu?

Öbek kodları

KOD	AD	NE ZAMAN?
[A]	**A öbeği**	Kırılma noktasından önceki cümleler; birinci paragraf.
[B]	**B öbeği**	Kırılma cümlesiyle başlayan cümleler; ikinci paragraf.

DİKKAT · KIRILMA CÜMLESİ BAĞIMSIZ BAŞLAR

“Bu yüzden, bu durum, ayrıca” gibi ifadelerle başlayan bir cümle çoğu zaman kendinden önceki cümleye bağlıdır ve yeni paragrafı başlatamaz. İkinci paragrafın ilk cümlesi, tek başına okunduğunda da bir paragrafın girişi olabilecek cümledir.

01 / 20 KISA METİN · Kaçış Noktası Başlangıç ..... Bitiş .....

(I) Orta Çağ Avrupa resminde figürlerin boyutu çoğu zaman gerçek uzaklıklarına göre değil, taşıdıkları öneme göre belirlenirdi. (II) Bu yüzden bir azizin, yanında duran sıradan insanlardan neredeyse iki kat büyük çizildiği tablolar hiç yadırganmazdı. (III) Resim, gözün gördüğü dünyayı değil, inancın kurduğu düzeni yansıtmayı amaçlıyordu. (IV) On beşinci yüzyılın başında Floransalı mimar Filippo Brunelleschi, düz bir yüzeyde derinlik duygusu yaratmanın matematiksel bir yolunu gösterdi. (V) Bu yönteme göre resimdeki bütün paralel çizgiler ufuktaki tek bir kaçış noktasında birleşiyor, nesneler de uzaklaştıkça düzenli biçimde küçülüyordu. (VI) Leon Battista Alberti'nin bu kuralları kısa süre sonra bir kitapta toplamasıyla yaygınlaşan doğrusal perspektif, ressamı gözün gördüğünü ölçerek aktaran bir gözlemciye dönüştürdü.

1 Anahtar sözcük avı

Her cümlenin yanına onu özetleyen bir ya da iki anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 İkinci paragrafın ilk cümlesi

Not ettiğiniz sözcükleri karşılaştırın: Kavramsal kayma hangi cümlede başlıyor? O cümlenin numarasını yazın ve kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapıp yapamadığını kısaca belirtin.

3 Öbek kontrolü [A] ve [B]

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın. Her öbek kendi içinde bir bütün oluşturuyor mu?

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

02 / 20 KISA METİN · Taklidin İki Yorumu

Başlangıç ..... Bitiş .....

(I) Antik Yunan'da Platon, sanatı gerçeğin kopyasının kopyası saydığı için ona kuşkuyla bakıyordu: Ona göre ressamın çizdiği yatak, marangozun yaptığı yatağın, o yatak da kusursuz bir yatak düşüncesinin taklidiydi. (II) Aristoteles'e göre taklit, insanın doğasında vardır; insan, dünyayı tanımaya da önce taklit ederek başlar. (III) Bu yüzden insanlar, gerçekte görmekten rahatsız olacakları şeylerin bile ustaca yapılmış resimlerine bakmaktan zevk alır. (IV) Bu zevkin kaynağı, resimdeki nesneyi tanıyıp "Bu, şudur." diyebilmenin verdiği öğrenme sevincidir. (V) Trajedi de aynı ilkeye dayanır: Sahnede taklit edilen acılar, seyircinin korku ve acıma duygularıyla yüzleşmesini sağlar. (VI) Böylece Aristoteles, ustasının kuşkuyla baktığı taklidi, sanatın değerini açıklayan temel bir kavrama dönüştürdü.

1 Anahtar sözcük avı

Her cümlenin yanına onu özetleyen bir ya da iki anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 İkinci paragrafın ilk cümlesi

Not ettiğiniz sözcükleri karşılaştırın: Kavramsal kayma hangi cümlede başlıyor? O cümlenin numarasını yazın ve kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapıp yapamadığını kısaca belirtin.

3 Öbek kontrolü [A] ve [B]

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın. Her öbek kendi içinde bir bütün oluşturuyor mu?

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

03 / 20 KISA METİN · Yazarın Ölümü

Başlangıç ..... Bitiş .....

(I) Bir şiiri ya da romanı okurken çoğumuz, yazarın “aslında ne demek istediğini” bulmaya çalışırız. (II) Bu alışkanlık, eserin anlamının yazarın zihninde hazır beklediği ve okura düşen görevin onu doğru biçimde çıkarmak olduğu düşüncesine dayanır. (III) Fransız düşünür Roland Barthes, 1967’de yayımlanan “Yazarın Ölümü” adlı denemesinde bu düşünceye karşı çıktı. (IV) Ona göre metin, yazarın elinden çıktığı anda onun denetiminden de çıkar; anlam, her okumada okurun birikimiyle yeniden kurulur. (V) Edebiyat derslerinde bugün öğrencilerden çoğu zaman tek bir doğru yorumu bulmaları değil, kendi okumalarını gerekçelendirmeleri isteniyor. (VI) Bu yöntemde önemli olan, öğrencinin yorumunu metindeki sözcüklere ve imgelere dayandırabilmesidir; böylece yorum özgürlüğü keyfîlikle karışmaz.

1 Anahtar sözcük avı

Her cümlenin yanına onu özetleyen bir ya da iki anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 İkinci paragrafın ilk cümlesi

Not ettiğiniz sözcükleri karşılaştırın: Kavramsal kayma hangi cümlede başlıyor? O cümlenin numarasını yazın ve kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapıp yapamadığını kısaca belirtin.

3 Öbek kontrolü [A] ve [B]

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın. Her öbek kendi içinde bir bütün oluşturuyor mu?

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

04 / 20 KISA METİN · Biricik Olanın Işığı

Başlangıç ..... Bitiş .....

(I) Ünlü bir tablonun müzedeki özgün hâli ile kitaplarda, ekranlarda ya da kartpostallarda çoğaltılan kopyaları arasında görünüşte çoğu zaman pek az fark vardır. (II) Yine de insanlar o tabloyu kendi gözleriyle görmek için uzun yolculuklara çıkar, kalabalık salonlarda saatlerce sıra bekler; demek ki bir eserin değerini bizim gözümüzde yalnızca görüntüsü belirlemez. (III) Alman düşünür Walter Benjamin, 1930'ların ortasında yazdığı "Tekniğin Olanaklarıyla Yeniden Üretilebildiği Çağda Sanat Yapıtı" adlı denemesinde, sanat eserinin özgün varlığına "aura" adını verdi. (IV) Ona göre aura, eserin yalnızca bir kez, belirli bir yerde ve belirli bir tarihin içinde var olmasından doğar. (V) Fotoğraf ve sinema gibi çoğaltma teknikleri ise eseri bu biricik konumundan koparır ve onu herkesin ulaşabileceği bir imgeye dönüştürür. (VI) Benjamin bu kaybı yalnızca bir yoksullaşma olarak görmedi; sanatın ayrıcalıklı bir azınlığın elinden çıkıp kitlelere ulaşmasının yolunu da açtığını düşündü.

1 Anahtar sözcük avı

Her cümlenin yanına onu özetleyen bir ya da iki anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 İkinci paragrafın ilk cümlesi

Not ettiğiniz sözcükleri karşılaştırın: Kavramsal kayma hangi cümlede başlıyor? O cümlenin numarasını yazın ve kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapıp yapamadığını kısaca belirtin.

3 Öbek kontrolü [A] ve [B]

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın. Her öbek kendi içinde bir bütün oluşturuyor mu?

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

05 / 20 KISA METİN · Hece mi, Aruz mu? Başlangıç ..... Bitiş .....

(I) Türk şiirinde yüzyıllar boyunca iki ölçü yan yana yaşadı: hece ölçüsü ve aruz. (II) Hece ölçüsü, dizelerdeki hece sayısının eşit tutulmasına dayanır ve halk şiirinin, türkülerin, manilerin doğal ölçüsüdür. (III) Aruz ise Arap ve Fars şiirinden alınmış, hecelerin uzunluğuna ve kısalığına göre kurulan bir ölçüdür. (IV) Türkçede doğal uzun ünlüler az olduğu için divan şairleri, aruzun kalıplarına uymak amacıyla kimi kısa heceleri uzatarak okumak zorunda kalıyordu; buna imale denir. (V) Bu zorluk, aruzun Türkçenin ses yapısına tam oturmadığı yönündeki eleştirilerin de temel dayanağı oldu. (VI) Yirminci yüzyılda Nâzım Hikmet ve Orhan Veli gibi şairler, her iki ölçüyü de bırakarak dizenin uzunluğunu ölçünün değil, anlamın ve söyleyişin belirlediği serbest şiire yöneldi.

1 **Anahtar sözcük avı**

Her cümlenin yanına onu özetleyen bir ya da iki anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 **İkinci paragrafın ilk cümlesi**

Not ettiğiniz sözcükleri karşılaştırın: Kavramsal kayma hangi cümlede başlıyor? O cümlenin numarasını yazın ve kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapıp yapamadığını kısaca belirtin.

3 **Öbek kontrolü [A] ve [B]**

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın. Her öbek kendi içinde bir bütün oluşturuyor mu?

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

(I) Klasik Türk müziğinde bir eserin karakterini belirleyen temel kavram makamdır. (II) Makam, yalnızca belirli seslerden oluşan bir dizi değil; ezginin hangi seslerde dolaşacağını, nerede duraklayıp nerede sona ereceğini belirleyen bir yol haritasıdır. (III) Bu yüzden aynı sesleri kullanan iki makam bile, ezginin izlediği yol farklı olduğunda dinleyicide bambaşka duygular uyandırabilir. (IV) Batı müziği, on yedinci yüzyıldan itibaren büyük ölçüde majör ve minör adlı iki dizinin çevresinde gelişti. (V) Bu iki dizinin sağladığı sadelik, birçok çalgının birlikte çaldığı orkestra müziğinde armoninin, yani seslerin üst üste düzenlenmesinin gelişmesini kolaylaştırdı. (VI) Böylece Batı müziğinde ezginin izlediği yol kadar, aynı anda duyulan seslerin kurduğu bütünlük de önem kazandı.

1 Anahtar sözcük avı

Her cümlenin yanına onu özetleyen bir ya da iki anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 İkinci paragrafın ilk cümlesi

Not ettiğiniz sözcükleri karşılaştırın: Kavramsal kayma hangi cümlede başlıyor? O cümlenin numarasını yazın ve kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapıp yapamadığını kısaca belirtin.

3 Öbek kontrolü [A] ve [B]

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın. Her öbek kendi içinde bir bütün oluşturuyor mu?

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

07 / 20 KISA METİN · Çalarken Bestelemek Başlangıç _____ Bitiş _____

(I) Caz, yirminci yüzyılın başında Amerika Birleşik Devletleri'nde, özellikle New Orleans'ta, Afrikalı Amerikalı toplulukların müzik geleneklerinden doğdu. (II) Bu müzikte blues'un hüzünlü ezgileri, kilise ilahilerinin coşkusu ve bando müziğinin ritimleri bir araya geliyordu. (III) Doğaçlama, cazı öteki müzik türlerinden ayıran en belirgin özelliktir. (IV) Bir caz parçasında müzisyenler çoğu zaman bilinen bir ezgiyle başlar, ardından sırayla bu ezginin akorları üzerinde o anda kendi ezgilerini kurar. (V) Bu yüzden aynı parçanın iki çalınışı birbirinin tıpatıp aynısı olmaz; her konser, bir daha tekrarlanmayacak bir karşılaşmadır. (VI) Doğaçlama yapan müzisyen, birlikte çaldığı arkadaşlarını dinlemek ve onlara anında yanıt vermek zorundadır; caz bu yüzden çoğu zaman müzikli bir konuşmaya benzetilir.

1 **Anahtar sözcük avı**

Her cümlenin yanına onu özetleyen bir ya da iki anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 **İkinci paragrafın ilk cümlesi**

Not ettiğiniz sözcükleri karşılaştırın: Kavramsal kayma hangi cümlede başlıyor? O cümlenin numarasını yazın ve kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapıp yapamadığını kısaca belirtin.

3 **Öbek kontrolü [A] ve [B]**

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın. Her öbek kendi içinde bir bütün oluşturuyor mu?

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

(I) Tek bir ezginin, çalgılar eşliğinde de olsa öne çıktığı müziğe tek sesli, birden fazla bağımsız ezginin aynı anda yürüdüğü müziğe ise çok sesli müzik denir. (II) Çok seslilikte her ses kendi başına anlamlı bir ezgi taşır; ama bu ezgiler birlikte duyulduğunda da uyumlu bir bütün oluşturmak zorundadır. (III) Bu dengeyi kurmanın kurallarını inceleyen bilgiye kontrpuan adı verilir. (IV) Kontrpuan kurallarına göre yazan bir besteci, bir sesi değiştirdiğinde öteki seslerle ilişkisini de yeniden düşünmek zorundadır; çok sesli bir eser bu yüzden bir satranç problemine benzetilir. (V) Johann Sebastian Bach, on sekizinci yüzyılın ilk yarısında yazdığı fügleriyle bu sanatın en usta örneklerini verdi. (VI) Onun füglerinde bir ezgi önce tek başına duyulur, ardından öteki sesler aynı ezgiyi farklı perdelerden art arda yineleyerek ona katılır ve ezgiler birbirinin içinden geçerek ilerler.

1 Anahtar sözcük avı

Her cümlenin yanına onu özetleyen bir ya da iki anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 İkinci paragrafın ilk cümlesi

Not ettiğiniz sözcükleri karşılaştırın: Kavramsal kayma hangi cümlede başlıyor? O cümlenin numarasını yazın ve kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapıp yapamadığını kısaca belirtin.

3 Öbek kontrolü [A] ve [B]

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın. Her öbek kendi içinde bir bütün oluşturuyor mu?

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

09 / 20 KISA METİN · Hazır Nesne Başlangıç _____ Bitiş _____

(I) Kolaj, gazete kâğıdı, duvar kâğıdı ya da bilet gibi hazır malzemelerin resmin yüzeyine yapıştırılmasıyla oluşturulan bir tekniktir; Picasso ve Braque'ın 1912'de denemeye başladığı bu teknik, gerçek nesnenin bir parçasını resmin içine taşıyordu. (II) Hazır nesneyi sanat eseri olarak sunma fikrini en uç noktaya ise Marcel Duchamp taşıdı. (III) Duchamp, 1917'de sıradan bir pisuvarı yan yatırıp üzerine takma bir ad yazarak "Çeşme" adıyla bir sergiye göndermişti. (IV) Bu hareketle sanatçı, bir nesneyi sanat eseri yapan şeyin ustalık değil, sanatçının seçimi ve eserin sunulduğu bağlam olduğunu ileri sürüyordu. (V) Eser sergilenmedi; ama ortaya attığı soru yüzyıl boyunca tartışıldı. (VI) Bugün kavramsal sanat diye adlandırılan akımın kökleri büyük ölçüde bu soruya uzanır.

1 **Anahtar sözcük avı**

Her cümlenin yanına onu özetleyen bir ya da iki anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 **İkinci paragrafın ilk cümlesi**

Not ettiğiniz sözcükleri karşılaştırın: Kavramsal kayma hangi cümlede başlıyor? O cümlenin numarasını yazın ve kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapıp yapamadığını kısaca belirtin.

3 **Öbek kontrolü [A] ve [B]**

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın. Her öbek kendi içinde bir bütün oluşturuyor mu?

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

10 / 20 KISA METİN · Anlatıcıya Güvenmek Başlangıç ..... Bitiş .....

(I) Bir romanı okurken çoğu zaman anlatıcının bize olanları doğru aktardığına güveniriz. (II) Oysa bazı yazarlar bu güveni bilerek sarsar ve olayları kendini kandıran ya da okuru yanıltan bir anlatıcının ağzından anlatır. (III) Edebiyat eleştirisinde "güvenilmez anlatıcı" diye adlandırılan bu tekniği fark eden okur, satır aralarındaki çelişkilerden asıl hikâyeyi kendisi kurmak zorunda kalır. (IV) Romanlarda anlatıcı yalnızca kimin anlattığını değil, okurun olaylara hangi uzaklıktan bakacağını da belirler. (V) Birinci kişi ağzından anlatılan bir romanda okur, kahramanın gördüğünden fazlasını göremez ve onun duygularını içeriden yaşar. (VI) Her şeyi bilen bir anlatıcı ise karakterlerin hepsinin zihnine girebilir, okura kahramanların bile bilmediklerini gösterebilir.

1 **Anahtar sözcük avı**

Her cümlenin yanına onu özetleyen bir ya da iki anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 **İkinci paragrafın ilk cümlesi**

Not ettiğiniz sözcükleri karşılaştırın: Kavramsal kayma hangi cümlede başlıyor? O cümlenin numarasını yazın ve kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapıp yapamadığını kısaca belirtin.

3 **Öbek kontrolü [A] ve [B]**

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın. Her öbek kendi içinde bir bütün oluşturuyor mu?

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

11 / 20 KISA METİN · Dördüncü Duvar Başlangıç ..... Bitiş .....

(I) Geleneksel tiyatroda sahne ile salon arasında görünmez bir duvar, yani "dördüncü duvar" olduğu varsayılır; oyuncular seyirci yokmuş gibi oynar. (II) Bu anlayışın amacı, seyircinin kendini oyunun dünyasına kaptırması ve kahramanlarla özdeşleşmesidir. (III) Bu yüzden dekorlar, ışıklar ve oyuncuların doğal konuşmaları, gerçek bir hayatın içine bakıldığı yanılsamasını güçlendirecek biçimde düzenlenir. (IV) Salonun ışıkları karardığında seyirci, kendi sorunlarını bir süreliğine unutup kahramanların sevincine ve acısına ortak olur. (V) Alman oyun yazarı Bertolt Brecht, seyircinin oyuna kapılıp gitmesini değil, sahnede gördüklerini sorgulamasını istiyordu. (VI) Bu amaçla oyuncularına zaman zaman seyirciye doğrudan seslenmelerini, sahnede şarkılar ve yazılı levhalar kullanmalarını önerdi; böylece seyirci, izlediğinin bir oyun olduğunu sürekli hatırlıyordu.

1 Anahtar sözcük avı

Her cümlenin yanına onu özetleyen bir ya da iki anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 İkinci paragrafın ilk cümlesi

Not ettiğiniz sözcükleri karşılaştırın: Kavramsal kayma hangi cümlede başlıyor? O cümlenin numarasını yazın ve kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapıp yapamadığını kısaca belirtin.

3 Öbek kontrolü [A] ve [B]

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın. Her öbek kendi içinde bir bütün oluşturuyor mu?

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

12 / 20 KISA METİN · Gül ile Bülbül Başlangıç ..... Bitiş .....

(I) Divan şiirinde gül, bülbül, mum ve pervane gibi imgeler, her şairin kendi gönlünce anlam yüklediği serbest benzetmeler değildir. (II) Bu imgeler, yüzyıllar içinde anlamları belirginleşmiş ve şairle okur arasında ortak bir dile dönüşmüş kalıplardır; bunlara mazmun denir. (III) Divan şairinden beklenen, yeni imgeler icat etmek değil, herkesin bildiği kalıplara yeni bir ses ve ince bir anlam katmaktı. (IV) Örneğin mum ile pervane mazmununu kullanan bir şair, âşığın sevgilinin ateşinde kendini yok edişini her seferinde farklı bir duyguyla, kimi zaman bir sitemle kimi zaman bir övgüyle dile getirebilirdi. (V) Bu yüzden divan şiirini anlamak için okurun da bu ortak dili bilmesi gerekir. (VI) Ortak dili tanıyan okur ise şairin küçük bir sözcük değişikliğiyle yarattığı inceliği hemen fark eder ve şiirden asıl tadı bu fark edişte alır.

1 Anahtar sözcük avı

Her cümlenin yanına onu özetleyen bir ya da iki anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 İkinci paragrafın ilk cümlesi

Not ettiğiniz sözcükleri karşılaştırın: Kavramsal kayma hangi cümlede başlıyor? O cümlenin numarasını yazın ve kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapıp yapamadığını kısaca belirtin.

3 Öbek kontrolü [A] ve [B]

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın. Her öbek kendi içinde bir bütün oluşturuyor mu?

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

13 / 20 KISA METİN · Dört Dakika Otuz Üç Saniye Başlangıç ..... Bitiş .....

(I) Amerikalı besteci John Cage'in 1952'de ilk kez seslendirilen 4′33″ adlı eserinde piyanist sahneye çıkar, piyanonun başına oturur ve dört dakika otuz üç saniye boyunca tek bir tuşa bile basmaz. (II) Bu sürede dinleyicinin duyduğu şey, salondaki öksürükler, sandalye gıcırtıları ve dışarıdan gelen rüzgâr ve yağmur sesleridir. (III) Cage'e göre gerçek bir sessizlik yoktur; her an bir şeyler duyulur ve bu sesler de müziğin bir parçası olabilir. (IV) Bu yüzden eser, dinleyicinin dikkatini bestecinin yazdığı notalardan çevresindeki seslere yöneltir. (V) Eserin ilk seslendirilişinde bazı dinleyiciler şaşkınlıkla salonu terk etmiş, bazıları ise bir şaka yapıldığını düşünmüştü. (VI) Müzikte es işaretleri, yani notaların arasındaki kısa sususlar, en az notalar kadar önemli bir anlatım aracıdır; bestecinin nerede susacağını bilmesi ezgiye nefes aldırır.

1 Anahtar sözcük avı

Her cümlenin yanına onu özetleyen bir ya da iki anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 İkinci paragrafın ilk cümlesi

Not ettiğiniz sözcükleri karşılaştırın: Kavramsal kayma hangi cümlede başlıyor? O cümlenin numarasını yazın ve kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapıp yapamadığını kısaca belirtin.

3 Öbek kontrolü [A] ve [B]

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın. Her öbek kendi içinde bir bütün oluşturuyor mu?

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

14 / 20 KISA METİN · Bitmeyen Hikâye Başlangıç _____ Bitiş _____

(I) Klasik romanların çoğu, düğümü çözerek ve kahramanların akıbetini bildirerek sona erer. (II) Okur son sayfayı kapattığında hikâye tamamlanmıştır; kimin kazandığı, kimin kaybettiği, kimin kiminle evlendiği bellidir. (III) Bu tür sonlar okura bir rahatlama duygusu verir; çünkü yaşamda çoğu zaman bulamadığımız düzeni ve adaleti en azından kitapta bulmuş oluruz. (IV) Birçok yazar da bu rahatlamayı esirgememek için hikâyesini bütün iplikleri bağlamadan bitirmeyi göze alamamıştır. (V) Yirminci yüzyılda yaygınlaşan açık uçlu son, okuru hikâyenin bittiği yerde yalnız bırakır. (VI) Ne olacağına okurun karar vermesi gereken bu sonlar, kitap kapandıktan sonra da hikâyenin okurun zihninde sürmesini sağlar.

1 **Anahtar sözcük avı**

Her cümlenin yanına onu özetleyen bir ya da iki anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 **İkinci paragrafın ilk cümlesi**

Not ettiğiniz sözcükleri karşılaştırın: Kavramsal kayma hangi cümlede başlıyor? O cümlenin numarasını yazın ve kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapıp yapamadığını kısaca belirtin.

3 **Öbek kontrolü [A] ve [B]**

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın. Her öbek kendi içinde bir bütün oluşturuyor mu?

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

15 / 20 KISA METİN · Kolsuz Venüs Başlangıç ..... Bitiş .....

(I) Milo Adası'nda 1820'de bulunan ve bugün Louvre Müzesi'nde sergilenen Venüs heykelinin kolları yoktur. (II) Heykelin kollarının nasıl durduğu, elinde bir elma mı yoksa başka bir nesne mi tuttuğu uzun zamandır tartışılır; ama hiçbir canlandırma önerisi genel kabul görmemiştir. (III) Bu belirsizlik heykelin değerini azaltmamış, tersine onu dünyanın en tanınmış heykellerinden biri hâline getirmiştir. (IV) Eksik kalmış bir eserin izleyicide uyandırdığı çekim, sanat üzerine düşünenlerin de ilgisini çeken bir sorudur. (V) Bazı düşünürlere göre eksik bir eser, izleyiciyi tamamlayıcı bir hayal gücüyle eserin yapımına ortak eder. (VI) Kırık bir sütun ya da yarım kalmış bir duvar resmi de bu yüzden, bütün hâlinde uyandırmayacağı bir düşünceyi, zamanın ve kaybın düşüncesini taşır.

1 **Anahtar sözcük avı**

Her cümlenin yanına onu özetleyen bir ya da iki anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 **İkinci paragrafın ilk cümlesi**

Not ettiğiniz sözcükleri karşılaştırın: Kavramsal kayma hangi cümlede başlıyor? O cümlenin numarasını yazın ve kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapıp yapamadığını kısaca belirtin.

3 **Öbek kontrolü [A] ve [B]**

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın. Her öbek kendi içinde bir bütün oluşturuyor mu?

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

(I) Rönesans ressamları sahnelerini çoğu zaman yumuşak ve her yere eşit dağılan bir ışıkla aydınlatıyordu. (II) Bu ışık, figürlerin bütün ayrıntılarını gösteren dengeli ve sakin bir görünüm sağlıyordu. (III) On altıncı yüzyılın sonunda Roma'da çalışan Caravaggio, ışığı bambaşka bir amaçla kullandı. (IV) Onun tablolarında karanlık bir arka planın içinden yalnızca birkaç yüz ve el, keskin bir ışıkla aydınlanarak öne çıkar. (V) Işıkla gölgenin bu sert karşıtlığı, sahneye tiyatroyu andıran bir gerilim katar ve izleyicinin gözünü olayın en dramatik anına çeker. (VI) Ressamın bu yaklaşımı kısa sürede İtalya'nın dışına da yayıldı; Rembrandt gibi sonraki kuşak ressamların eserlerinde de onun etkisi izlenebilir.

1 Anahtar sözcük avı

Her cümlenin yanına onu özetleyen bir ya da iki anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 İkinci paragrafın ilk cümlesi

Not ettiğiniz sözcükleri karşılaştırın: Kavramsal kayma hangi cümlede başlıyor? O cümlenin numarasını yazın ve kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapıp yapamadığını kısaca belirtin.

3 Öbek kontrolü [A] ve [B]

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın. Her öbek kendi içinde bir bütün oluşturuyor mu?

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

Uzun metin maratonu: Cümle sayısı arttıkça kırılma noktasını bulmak için her cümleye bir anahtar sözcük yazın. Dokuz cümlelik metin üç bölüm hâlinde verilir. Her DUR noktasında okuduğunuz cümlelerin anahtar sözcüklerini yazın ve kaymanın başlayıp başlamadığını not edin. Metin bitince ikinci paragrafın ilk cümlesini ve iki öbeğin konusunu yazın.

(I) Bir filmi izlerken gördüğümüz her çekim, aslında kendi başına anlamı sınırlı bir görüntü parçasıdır; bir yüz, bir kapı ya da bir sokak, ancak öteki çekimlerle birlikte bir hikâyenin parçası olur. (II) Bu parçalara anlam kazandıran şey, onların kurgu masasında hangi sırayla ve hangi görüntülerle yan yana getirildiğidir; aynı çekim, önüne ve ardına konan görüntülere göre bambaşka bir anlam kazanabilir. (III) Yirminci yüzyılın başlarında Sovyet yönetmen Lev Kuleşov'un yaptığı ve sinema tarihine adıyla geçen deney, bu düşünceyi çarpıcı biçimde gösterdi ve kurgunun sinemanın asıl dili olduğu görüşünü güçlendirdi.

DUR 1 **Okumayı burada bırakın ve görevi yapın.**

1 **DUR 1 · Anahtar sözcükler**

Okuduğunuz her cümleye onu özetleyen bir anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	

2 **DUR 1 · Bu bölümün konusu**

Şu ana kadar okuduğunuz cümleler neyi anlatıyor? Bir söz öbeğiyle yazın.

(IV) Aktarılanlara göre Kuleşov, bir oyuncunun ifadesiz yüzünü önce bir tabak çorbayla, sonra bir tabutla, en sonda da oyuncağıyla oynayan bir çocukla art arda göstermişti. (V) İzleyiciler, hep aynı olan yüzde sırasıyla açlığı, hüznü ve sevgiyi gördüklerini söylemiş, oyuncunun ince oyununa hayran kalmıştı; oysa duyguyu yaratan oyuncunun yüzü değil, yüzün yanına konan görüntüydü. (VI) Kurgu, izleyicinin duygusunu yönetebildiği ölçüde onu yanıltabilecek bir güce de sahiptir ve bu güç, kurgucunun niyetine göre bir sanat aracı olabildiği gibi bir aldatma aracına da dönüşebilir.

DUR 2 **Okumayı burada bırakın ve görevi yapın.**

1 DUR 2 · Anahtar sözcükler

Yeni cümlelere de birer anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 DUR 2 · Kayma başladı mı?

Anahtar sözcükleri karşılaştırın. Bu bölümde konu değişiyor mu? Değişiyorsa kaymanın başladığı cümleyi aday olarak yazın.

(VII) Bir röportajdan seçilen cümleler farklı bir sırayla birleştirildiğinde, konuşan kişi hiç savunmadığı bir düşüncenin sözcüsü gibi görünebilir; üstelik izleyici, bu cümlelerin aslında hangi bağlamda söylendiğini çoğu zaman bilemez. (VIII) Haber ve belgesel filmlerinde kurgu bu yüzden yalnızca bir teknik değil, aynı zamanda bir sorumluluk meselesidir; kurgucu, izleyicinin gerçeğe bakışını biçimlendirdiğini bilmek zorundadır. (IX) İzleyiciye düşen ise ekranda gördüğü her görüntü dizisinin birilerinin seçiminin ürünü olduğunu unutmamak ve gördüğünü sorgulamaktır.

METİN BİTTİ · SON GÖREVLER

1 Anahtar sözcükler

Son cümlelere de birer anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(VII)	
(VIII)	
(IX)	

2 İkinci paragrafın ilk cümlesi

Kırılma noktasının numarasını yazın. Bu cümle kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapabiliyor mu? Gerekçenizi yazın.

3 Öbek kontrolü [A] ve [B]

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın.

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

Uzun metin maratonu: Cümle sayısı arttıkça kırılma noktasını bulmak için her cümleye bir anahtar sözcük yazın. Dokuz cümlelik metin üç bölüm hâlinde verilir. Her DUR noktasında okuduğunuz cümlelerin anahtar sözcüklerini yazın ve kaymanın başlayıp başlamadığını not edin. Metin bitince ikinci paragrafın ilk cümlesini ve iki öbeğin konusunu yazın.

(I) On altıncı yüzyılın sonlarında Floransa'da düzenli olarak toplanan bir grup şair, müzisyen ve düşünür, Antik Yunan tragedyalarının sahnede nasıl seslendirildiğini merak ediyordu; o dönemin karmaşık çok sesli müziğinde sözlerin anlaşılmaz hâle geldiğinden de yakınıyordu. (II) Floransa Camerata'sı adıyla anılan bu topluluk, Antik Çağ oyunlarında sözlerin baştan sona ezgiyle söylendiğine ve müziğin dinleyiciyi bu yüzden derinden etkilediğine inanıyordu.

DUR 1 **Okumayı burada bırakın ve görevi yapın.**

1 **DUR 1 · Anahtar sözcükler**

Okuduğunuz her cümleye onu özetleyen bir anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	

2 **DUR 1 · Bu bölümün konusu**

Şu ana kadar okuduğunuz cümleler neyi anlatıyor? Bir söz öbeğiyle yazın.

(III) Bu düşünceden yola çıkan Jacopo Peri gibi besteciler, sözün anlaşılmasını engellemeyen, konuşmaya yakın bir şarkı söyleme biçimi geliştirdi ve böylece on yedinci yüzyılın eşiğinde opera doğdu. (IV) Bir operanın sahneye konması, tek bir sanatçının değil, birçok sanat dalının ortak emeğini gerektirir; müziğin, şiirin, resmin ve oyunculuğun aynı anda ve aynı amaçla çalışması beklenir. (V) Besteci müziği, librettist sözleri yazar; şarkıcılar, orkestra, dekor ve kostüm ustaları, ışık tasarımcıları da bu bütünün birer parçasıdır ve aralarından birinin aksaması bütün gösteriyi etkileyebilir.

DUR 2 **Okumayı burada bırakın ve görevi yapın.**

1 **DUR 2 · Anahtar sözcükler**

Yeni cümlelere de birer anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(III)	
(IV)	
(V)	

2 **DUR 2 · Kayma başladı mı?**

Anahtar sözcükleri karşılaştırın. Bu bölümde konu değişiyor mu? Değişiyorsa kaymanın başladığı cümleyi aday olarak yazın.

(VI) Bu yüzden opera, tarih boyunca saraylar ve kentler için büyük masraf gerektiren, gösterişli bir sanat olarak görüldü; birçok kentte opera binası, kentin zenginliğini ve kültürel iddiasını gösteren bir simgeye dönüştü. (VII) Alman besteci Richard Wagner on dokuzuncu yüzyılda bu birlikteliği bir ideale dönüştürdü; müziği, şiiri ve sahneyi tek bir bütünde eriten "toplam sanat eseri" kavramını savundu. (VIII) Wagner, bu ideali gerçekleştirmek için Bayreuth kentinde, kendi eserlerinin sahneleneceği bir festival tiyatrosu bile yaptırdı; orkestrayı seyircinin göremeyeceği biçimde sahnenin altına yerleştirerek bütün dikkatin sahnede toplanmasını istedi. (IX) Kısacası opera, doğuşundan bugüne sanat dallarının birbirine yaslandığı ve ancak birlikte var olabildiği bir buluşma alanıdır.

METİN BİTTİ · SON GÖREVLER

1 Anahtar sözcükler

Son cümlelere de birer anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(VI)	
(VII)	
(VIII)	
(IX)	

2 İkinci paragrafın ilk cümlesi

Kırılma noktasının numarasını yazın. Bu cümle kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapabiliyor mu? Gerekçenizi yazın.

3 Öbek kontrolü [A] ve [B]

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın.

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

Uzun metin maratonu: Cümle sayısı arttıkça kırılma noktasını bulmak için her cümleye bir anahtar sözcük yazın. Dokuz cümlelik metin üç bölüm hâlinde verilir. Her DUR noktasında okuduğunuz cümlelerin anahtar sözcüklerini yazın ve kaymanın başlayıp başlamadığını not edin. Metin bitince ikinci paragrafın ilk cümlesini ve iki öbeğin konusunu yazın.

(I) Sanat eleştirisi çoğu zaman bir eseri beğenmek ya da beğenmemekle karıştırılır; eleştirmenden beklenen, bir eserin "iyi" ya da "kötü" olduğunu söyleyen kısa bir hüküm sanılır. (II) Oysa iyi bir eleştirmenin asıl işi, kendi zevkini ilan etmek değil; eserin nasıl kurulduğunu, neyi amaçladığını ve bu amaca hangi araçlarla ulaştığını göstermektir. (III) Bu yüzden eleştiri, okurun, dinleyicinin ya da izleyicinin eseri daha dikkatli görmesini sağlayan bir tür rehberlik işlevi taşır ve eserle onun karşısındaki kişi arasında bir köprü kurar.

DUR 1 **Okumayı burada bırakın ve görevi yapın.**

1 **DUR 1 · Anahtar sözcükler**

Okuduğunuz her cümleye onu özetleyen bir anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	

2 **DUR 1 · Bu bölümün konusu**

Şu ana kadar okuduğunuz cümleler neyi anlatıyor? Bir söz öbeğiyle yazın.

(IV) Bir eleştirmen, örneğin bir romanı çözümlerken anlatıcının seçimini, zamanın nasıl kurgulandığını ve dilin tonunu tek tek ele alır; bu öğelerin birbirini nasıl desteklediğini ya da nerede çeliştiğini gösterir. (V) Bu çözümleme, okura kendi başına fark edemeyeceği ilişkileri gösterir ve onun esere yeni bir gözle dönmesini sağlar; iyi bir eleştiri okunduktan sonra eser, ilk okumada olduğundan daha zengin görünür.

DUR 2 Okumayı burada bırakın ve görevi yapın.

1 **DUR 2 · Anahtar sözcükler**

Yeni cümlelere de birer anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(IV)	
(V)	

2 **DUR 2 · Kayma başladı mı?**

Anahtar sözcükleri karşılaştırın. Bu bölümde konu değişiyor mu? Değişiyorsa kaymanın başladığı cümleyi aday olarak yazın.

(VI) Eleştirmenin yargısı da ancak bu çözümlemeye dayandığında inandırıcı olur; gerekçesiz bir övgü ya da yergi, okura eser hakkında hiçbir şey öğretmez. (VII) Dijital çağda eleştirinin toplumdaki yeri büyük ölçüde değişti; gazete ve dergi sayfalarının uzun eleştiri yazılarına ayırdığı yer daralırken herkesin görüş bildirebildiği ortamlar çoğaldı. (VIII) Bugün bir film ya da kitap hakkındaki ilk fikrimizi çoğu zaman uzman eleştirmenlerden değil, internetteki puanlardan, yıldızlardan ve birkaç satırlık okur yorumlarından ediniyoruz. (IX) Bu yorumlar bir eserin ne kadar beğenildiğini hızla ölçmeye yarasa da onun neden değerli ya da zayıf olduğunu açıklayan derinlikli eleştirinin yerini tutmakta zorlanıyor; çünkü bir puan, beğeninin ölçüsünü verir ama gerekçesini vermez.

METİN BİTTİ · SON GÖREVLER

1 Anahtar sözcükler

Son cümlelere de birer anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(VI)	
(VII)	
(VIII)	
(IX)	

2 İkinci paragrafın ilk cümlesi

Kırılma noktasının numarasını yazın. Bu cümle kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapabiliyor mu? Gerekçenizi yazın.

3 Öbek kontrolü [A] ve [B]

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın.

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

Uzun metin maratonu: Cümle sayısı arttıkça kırılma noktasını bulmak için her cümleye bir anahtar sözcük yazın. Dokuz cümlelik metin üç bölüm hâlinde verilir. Her DUR noktasında okuduğunuz cümlelerin anahtar sözcüklerini yazın ve kaymanın başlayıp başlamadığını not edin. Metin bitince ikinci paragrafın ilk cümlesini ve iki öbeğin konusunu yazın.

(I) Çek besteci Bedřich Smetana, 1874'te, elli yaşındayken birkaç ay içinde işitme gücünü neredeyse tümüyle yitirdi; önce kulaklarında sürekli bir uğultu, ardından sesleri birbirinden ayıramama sorunu başladı. (II) Bir müzisyen için yıkıcı olan bu durum, onu Prag'daki tiyatronun orkestra şefliğinden ayrılmak zorunda bıraktı; besteci kısa süre sonra kentten uzaklaşarak daha sakin bir yaşama çekildi. (III) Yine de Smetana bestelemeyi bırakmadı; işitmesini yitirdiği yıllarda ülkesinin doğasını ve geçmişini anlatan altı bölümlük "Vatanım" dizisini tamamladı ve bir ırmağın kaynağından Prag'a ve oradan Elbe'ye uzanan yolculuğunu anlatan "Vltava" bölümü, bugün de en çok çalınan orkestra eserleri arasında yer alıyor.

DUR 1 **Okumayı burada bırakın ve görevi yapın.**

1 **DUR 1 · Anahtar sözcükler**

Okuduğunuz her cümleye onu özetleyen bir anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(I)	
(II)	
(III)	

2 **DUR 1 · Bu bölümün konusu**

Şu ana kadar okuduğunuz cümleler neyi anlatıyor? Bir söz öbeğiyle yazın.

(IV) Aktarılanlara göre besteci, yaşamını anlattığı bir yaylı çalgılar dörtlüsünün son bölümüne uzun ve tiz bir keman sesi yerleştirerek sağırlığını haber veren o çınlamayı müziğe dönüştürmüştü. (V) Bir bestecinin müziği kâğıda dökerken kulağına değil, iç kulağına, yani seslerin zihindeki karşılığına dayandığı sık sık söylenir; ses, kâğıda dökülmeden önce bestecinin zihninde kurulur, orada sınanır ve düzeltilir. (VI) Deneyimli bir müzisyen, bir notayı gördüğünde onun sesini duymadan da zihninde canlandırabilir; tıpkı bir okurun bir şiiri sesli okumadan içinden duyabilmesi gibi.

DUR 2 **Okumayı burada bırakın ve görevi yapın.**

1 **DUR 2 · Anahtar sözcükler**

Yeni cümlelere de birer anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(IV)	
(V)	
(VI)	

2 **DUR 2 · Kayma başladı mı?**

Anahtar sözcükleri karşılaştırın. Bu bölümde konu değişiyor mu? Değişiyorsa kaymanın başladığı cümleyi aday olarak yazın.

(VII) Pek çok bestecinin geride bıraktığı eskiz defterleri de bu iç çalışmanın izlerini taşır: Bir ezginin defalarca yazılıp bozulduğu, küçük bir motifin kimi zaman yıllarca biçimlendirilip sonunda bambaşka bir esere yerleştirildiği görülür. (VIII) Bu defterler, büyük eserlerin ani bir esinle değil, uzun ve sabırlı bir zihinsel işçilikle doğduğunu gösterir; dinleyicinin tek solukta duyduğu ezgi, bestecinin zihninde belki de yüzlerce kez denenmiştir. (IX) Kısacası müzik, dinleyenin kulağında olduğu kadar, belki de daha çok, onu düşünen ve biçimlendiren zihinde yaşar.

METİN BİTTİ · SON GÖREVLER

1 **Anahtar sözcükler**

Son cümlelere de birer anahtar sözcük yazın.

Cümle	Anahtar sözcük
(VII)	
(VIII)	
(IX)	

2 **İkinci paragrafın ilk cümlesi**

Kırılma noktasının numarasını yazın. Bu cümle kendinden öncekilere muhtaç olmadan yeni bir başlangıç yapabiliyor mu? Gerekçenizi yazın.

3 **Öbek kontrolü [A] ve [B]**

İki öbeğin cümlelerini ve konusunu birer söz öbeğiyle yazın.

Öbek	Cümleler	Konu
[A]		
[B]		

STRATEJİ 15 · PARAGRAFI İKİYE BÖLME

Öz Değerlendirme

Her metni bitirince satırını doldurun. Çözümle karşılaştırırken cevabınızın kapsamına, metne sadakatine, kanıtına ve diline bakın.

METİN	SÜRE (DK)	GÖREVLERİ BİTİRDİM	ÇÖZÜMLE KARŞILAŞTIRDIM	EN ÇOK ZORLANDIĞIM NOKTA
01		☐	☐	
02		☐	☐	
03		☐	☐	
04		☐	☐	
05		☐	☐	
06		☐	☐	
07		☐	☐	
08		☐	☐	
09		☐	☐	
10		☐	☐	
11		☐	☐	
12		☐	☐	
13		☐	☐	
14		☐	☐	
15		☐	☐	
16		☐	☐	
17		☐	☐	
18		☐	☐	
19		☐	☐	
20		☐	☐	

Kendimi değerlendiriyorum

BU STRATEJİDE...	YAPABİLİYORUM	GELİŞTİRMELİYİM
Her cümleye anahtar sözcük vererek kavramsal kaymayı görebiliyorum.	☐	☐
İkinci paragrafı başlatabilecek bağımsız cümleyi bulabiliyorum.	☐	☐
İki öbeğin konusunu ayrı ayrı yazabiliyorum.	☐	☐
Sözcük benzerliğine aldanmadan bakış açısı değişimini fark edebiliyorum.	☐	☐
“Bu yüzden, ancak” gibi bağlı başlangıçları kırılma noktasıyla karıştırmıyorum.	☐	☐

SIRADA NE VAR?

"Geliştirmeliyim" dediğiniz maddeler için ders notuna ve zorlandığınız metinlerin çözümüne geri dönün. Hazırsanız sıradaki strateji: **Strateji 16 · Anlatım Biçimleri** (6. basamak · Anlatımı Çöz).

Temelden Paragraf

Paragrafı temelden öğrenin, sınavda farkı yaratın.

TEMELDEN PARAGRAF YAYINLARI

Temelden Paragraf 1. Fasikül: Paragraf Stratejileri

8 basamakta 20 strateji, 400 Sıra Sende metni, 308 sayfa. Bu kâğıdın ait olduğu fasikül.

SİNAPSİS Paragraf Seti · 3 Kitap

Tematik Testler, Karma Testler ve Tematik Paragraf Denemeleri; çözümler sitede.

Paragraf Denemeleri: Zirveye Giden Yol

Akademik makale ve felsefi metinlerden orta ve ileri düzey 20 online deneme.

Makalelerle Tematik Paragraf

Fizikten sinemaya 30 temada 30 ana düşünce testi, 300 soru.

Makalelerle Paragrafta Yolculuk: 100 Gün

TYT, KPSS, ALES ve DGS için her gün 20 soruluk 100 günlük program.

Beceride Yolculuk: 100 Bağlam

Metin, tablo, grafik ve afiş üzerine 100 bağlam, 409 soru; Maarif Modeli becerileri.

Ortaokul için: Maarif Paragraf 5, 6 ve 7. Sınıf

Aynı 8 basamaklı yöntemin ortaokul kitapları; her biri 20 strateji ve 240 Sıra Sende metni.

TEMELDENPARAGRAF.COM'DA ÜCRETSİZ

- ✓ **Paragraf Stratejileri** · 20 stratejinin ders notları ve çalışma kâğıtları, çözümleriyle
- ✓ **Paragraf Seviye Belirleme Testi** · 30 soru; seviye, en zayıf soru tipi ve 7 günlük plan
- ✓ **Günlük Mini Test** · her gün 5 dakikada 5 paragraf sorusu
- ✓ **Makalelerle Paragraf Çalışma Kâğıtları** · Isınma, Temel, Orta ve İleri düzey
- ✓ **Paragraf Denemeleri** · açıklamalı çözümlü ücretsiz online denemeler
- ✓ **100 Gün ve 100 Bağlam** · ilk günler ve ilk bağlamlar ücretsiz
- ✓ **Sözel Mantık Soru Atölyesi** · 5 atölyede 100 çözümlü soru

Güncel içerik ve fiyatlar için: temeldenparagraf.com/magaza

TEMELDEN PARAGRAF · 1. FASİKÜL

Paragraf Stratejileri
8 basamak · 20 strateji

Bu kâğıttaki metinler, fasikülün sekiz basamaklı yönteminin bir parçasıdır. Fasikülde her strateji konu anlatımı, dört adımlı yöntem, üç çözümlü örnek ve yirmi Sıra Sende metniyle çalışılır; her basamak bir basamak sonu etkinliğiyle biter.

1. Metne İlk Bakış
2. Önemliyi Seç
3. Sorgula ve Genelle
4. Merkeze Ulaş
5. Yapıyı Çöz
6. Anlatımı Çöz
7. İlişkileri Çöz
8. Karşılaştır ve Bütünleştir

WEB
temeldenparagraf.com

E-POSTA
admin@temeldenparagraf.com

TELEFON · WHATSAPP
+90 532 175 83 47

INSTAGRAM
@temeldenparagraf · @hdhulusidemir

Temelden Paragraf